

Respons

Usbekistan: Endringer i strafferammene for ulovlig inn- og utreise

- Hvilke endringer i straffelovens bestemmelser for inn- og utreise ble vedtatt i januar 2013?
- Har praksis blitt innskjerpet som følge av lovendringene i den forstand at flere har blitt straffet i henhold til loven?

Hvilke endringer i straffelovens bestemmelser for inn- og utreise ble vedtatt i januar 2013?

4. januar 2013 ble det vedtatt en endring av usbekisk straffelov (1994), blant annet av artikkel 223 som omhandler ulovlig utreise fra og innreise til Usbekistan (usbekisk menneskerettighetsadvokat, e-post, juni/juli 2014).

Endringene i lovteksten gjelder størrelsen på bøtene for ulovlig inn- og utreise. I tidligere versjon av loven var strafferammen bøter fra 50 til 100 ganger minimums månedslønn, eller fengsel i tre til fem år.

Etter lovendringene i januar 2013 er bøtene for ulovlig inn- og utreise 200 til 400 ganger minimum månedslønn, eller fengsel i tre til fem år.

Lovtekst før januar 2013:

Article 223. Illegal Exit from or Entry in Republic of Uzbekistan, or crossing the state border, which violate the duly set procedures – shall be punished with fine from fifty to one hundred minimum monthly wages, or imprisonment from three to five years (Criminal Code 1994).

Lovtekst etter januar 2013: «...shall be punished with fine from two hundred to four hundred minimum monthly wages, or imprisonment from 3 to 5 years» (Criminal Code 2014¹).

¹ Siste tillegg til straffeloven er datert 14. mai 2014. Disse gjelder andre forhold i straffeloven og er ikke knyttet til artikkel 223 om illegal inn- og utreise. De siste endringene som ble gjort i artikkel 223 er datert 4. januar 2013.

Har praksis blitt innskjerpet som følge av lovendringene i den forstand at flere har blitt straffet i henhold til loven?

Ifølge en usbekisk menneskerettighetsadvokat (e-post, juni/juli 2014), med god oversikt over den politiske og menneskerettslige situasjonen i Usbekistan, har det vært flere utspill i utenlandsk media om at Usbekistan nå har skjerpet strafferammene for ulovlig ut- og innreise med fengselsstraffer opp til ti år. Dette er misforståelser, ifølge advokaten. Ettersom endringene kun dreier seg om størrelsen på bøtene. Både Radio Free Europe og nettstedet Ozodlik skal ha publisert artikler hvor lovendringene har blitt gjengitt feil.

Ifølge ovennevnte advokat er økningen i bøtene en måte å få enda større kontroll over befolkningens inn- og utreise på. Advokaten viser til en økt arbeidsutvandring fra den usbekiske landsbygda og også en økning i menneskesmugling ut av landet. Usbekiske myndigheter ønsker generelt ikke at befolkningen skal reise ut av landet og bli påvirket av tanker og ideer utenfor landet.

Advokaten tror at bestemmelsen fortsatt vil bli brukt tilfeldig og at den først og fremst vil tas i bruk når det er noen myndighetene ønsker å ramme, uavhengig av om de har brutt utreisebestemmelsene eller ei. Det er også Landinfos vurdering at utreisebestemmelsene praktiseres på denne måten og at bestemmelsene benyttes vilkårlig (Landinfo 2011).

Advokaten kjenner ikke til at straffebestemmelsen har vært benyttet hyppigere enn tidligere, etter at de siste lovendringene trådte i kraft.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- [Criminal Code] (1994, 22. september). *Criminal Code of the Republic of Uzbekistan*. Tilgjengelig via Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/publisher,NATLEGBOD,,UZB,3ae6b59216,0.html> [lastet ned 3. juli 2014]
- [Criminal Code] (2014, 14. mai). *Criminal code of the Republic of Uzbekistan*. [Elektronisk abonnementsjeneste]
- Landinfo (2011, 30. mai). *Uzbekistan: Utreisebestemmelser og arbeidsutvandring*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/1642/1/1642_1.pdf [lastet ned 4. juli 2014]
- U.S. Department of State (2014, 28. februar). *Human Rights Practices Uzbekistan 2013*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra

Respons Usbekistan: Endringer i strafferammene for ulovlig inn- og utreise

<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220410> [lastet ned 4. juli 2014]

Muntlig kilde

- Usbekisk menneskerettighetsadvokat. E-post utveksling 30.juni – 2. juli 2014.

Advokaten er bosatt utenfor Usbekistan, men jobber tett med spørsmål knyttet til Usbekistan og følger situasjonen i landet nøye.

© Landinfo 2014

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.